

Handläggare
Monika Lind, Anders Norrlid
Tel: 08-508 33 000**Till**
Utbildningsnämnden
2025-04-24

Underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 för utbildningsnämnden

Förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden fastställer Underlag för budget för 2026 med inriktning 2027 och 2028. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
2. Utbildningsnämnden godkänner
Kompetensförsörjningsplan 2026–2028, bilaga
3. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
3. Utbildningsnämnden godkänner Lokalförsörjningsplan 2026–2028, bilaga 4 med tillhörande bilagor 4.1 och 4.2. Underlaget överlämnas till kommunstyrelsen.
4. Utbildningsnämnden godkänner det reviderade Funktionsprogrammet för skollokaler, bilaga 4.3.
5. Beslutet justeras omedelbart.

Innehållsförteckning

1 Strategisk inriktning.....	3
1.1 Övergripande strategiska prioriteringar	3
2 Lokala utvecklingsbehov.....	6
2.1 Samverkan inom stadens fokusområden + Hässelby/Vällingby	6
2.2 Övriga	8
3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden	8
3.1 Hemkommunsuppdraget	8
3.2 Huvudmannauppgiften	8
3.3 Planeringsförutsättningar i olika skolformer	9
4 Sammanfattande ekonomisk analys.....	17
4.1 Drift.....	17
4.2 Investeringar.....	25
4.3 Verksamhetsprojekt (Driftsprojekt)	25
5 Lokalförsörjningsplan.....	26
6 Övriga redovisningar	26
6.1 Elevinflytande	26

Bilagor:

1. UtbN 2026 – 2028
2. Schablonggrundande samt interkommunala elever 2026 – 2028
3. Kompetensförsörjningsplan 2026 – 2028
4. Lokalförsörjningsplan 2026 – 2045 med bilagor

1 Strategisk inriktning

De senaste årens stora omvärldsförändringar har haft en tydlig påverkan på Stockholm skolor. Pandemi, ekonomisk nedgång och hög inflation, nya demografiska förutsättningar, ett förändrat säkerhetsläge och en ökad otrygghet i samhället är faktorer som bidragit och fortsätter bidra till stora utmaningar.

Stockholms skolor är generellt sett väl rustade att möta många av utmaningarna. De ekonomiska förutsättningarna har stärkts avsevärt det senaste året. Lokalplaneringen utgår från långsiktiga prognoser med beredskap att justera lokalplaneringen. Elevernas skolresultat på en aggregerad nivå står sig väl i relation till andra huvudmän. Denna bakgrund är viktig i arbetet med de utmaningar som skolorna står inför.

Förvaltningen har identifierat tre centrala utmaningar som påverkar nämndens möjligheter att uppnå kommunfullmäktiges inriktningsmål under den kommande treårsperioden. I detta avsnitt sammanfattas de strategiska prioriteringar nämnden gör för att möta utmaningarna.

De centrala utmaningar nämnden står inför kan sammanfattas i följande tre punkter:

1. *Likvärdighet* – fortsatt stora skillnader i förväntade skolresultat mellan olika grupper och geografiska områden.
2. *Sjunkande elevantal i grundskolan.* – ekonomiska och organisatoriska konsekvenser
3. *Dimensionering av gymnasieskolan* – säkerställa ett brett utbud inom gymnasieskolan och samtidigt tillgodose arbetsmarknadens behov.

1.1 Övergripande strategiska prioriteringar

1.1.1 Likvärdighet

I en likvärdig skola ges alla elever det stöd de behöver för att nå kunskapsmålen utifrån sina förutsättningar. Vanliga källor till skillnader i måluppfyllelse är skolans elevsammansättning, skillnader mellan könen och skillnader mellan elever med olika förutsättningar.

Trots att betydande insatser genomförts för att öka likvärdigheten mellan Stockholms kommunala skolor finns fortfarande stora skillnader i kunskapsresultat inom och mellan skolor utifrån socioekonomiska förutsättningar. För de kommande åren är fokus därför på att stärka likvärdigheten i resultat mellan skolor med olika socioekonomiska utmaningar, och att utveckla det särskilda stöd som erbjuds elever med stora individuella stödbehov.

Strategiska prioriteringar

Grundskola och anpassad grundskola

- Ökad likvärdighet inom och mellan skolor gällande elevers utbildning

- Skolnärvaro
- Utveckling av undervisningen med särskilt fokus på matematik och elevers läsförmåga
- Ökat antal platser i anpassad grundskola

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

- Arbeta aktivt med gymnasieskolor som har lägre resultat, med syftet att öka måluppfyllelsen
- Utveckling av undervisning för att främja närvaro och måluppfyllelse

Behov av samverkan

Förvaltningen ska utveckla det pågående samarbetet med stadsdelsförvaltningar, socialförvaltningen, kulturförvaltningen, idrottsförvaltningen, Region Stockholm och Polisen. Syftet är att ge eleverna de bästa förutsättningarna för en välfungerande skolgång och självständigt liv i alla delar av staden. Förvaltningen samverkar också med arbetsmarknads- och socialförvaltningen i arbetet med de elever som riskerar att hoppa av gymnasieskolan eller som står utan sysselsättning. Samverkan med lärosätena är viktig för att fortsätta utveckla undervisningskvalitet.

Förvaltningen vill understryka betydelsen av att arbeta strategiskt och samordnat inom de samverkansforum som finns inom staden. Samordningen är särskilt viktig inom stadens fokusområden där det finns ett flertal interna och externa samverkansforum och det pågår olika insatser och utvecklingsarbeten.

1.1.2 Sjunkande elevantal i grundskolan

Nämndens verksamhet och ekonomi är starkt beroende av den demografiska utvecklingen. Den demografiska utvecklingen påverkar skolornas organisation, lokalförsörjning och kompetensförsörjning.

Efter femton år med kraftig ökning av antalet elever har staden nu passerat sitt hittills högsta elevantal i grundskolorna. Fram till 2033 prognostiseras en minskning med 10 200 grundskoleelever i Stockholm, varav 8 100 i de kommunala grundskolorna.

Att hantera det sjunkande elevantalet i grundskolan är en central fråga för utbildningsnämnden. Organisatoriska förändringar på enskilda skolor behöver planeras och genomföras parallellt med lokalplaneringen och med god framförhållning.

Strategiska prioriteringar

- Öka de kommunala skolornas attraktivitet för att dämpa effekten av sjunkande elevantal
- Upprätthålla en hög fyllnadsgrad i stadens skollokaler

- Anpassning av skolors organisation utifrån ett förändrat elevantal

Behov av samverkan

Samverkan med SISAB är en nyckel i arbetet med att uppnå en hög fyllnadsgrad i stadens skollokaler. Under de kommande åren planerar SISAB att genomföra omfattande underhåll på cirka 45 av stadens skolor där det kommer att krävas hel- eller delevakuering av skolans verksamhet. Det sjunkande elevantalet kan i viss mån underlätta för de evakueringar som kommer att behöva göras i samband med underhåll. Förvaltningens ska fortsätta utveckla sin samverkan med SISAB kring att planera möjliga kostnadseffektiva och lämpliga evakueringslösningar inom ramen för stadens befintliga lokalbestånd.

Arbetsmarknadsförvaltningen är en annan viktig samverkanspart, utifrån möjligheten att nyttja lokaler för utbildning resurseffektivt inom staden. Samverkan med kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen är av stor betydelse för att nå ett effektivt nyttjande av kommunala skollokaler utanför skoltid. Samverkan med exploateringskontoret och stadsbyggnadskontoret är centralt när det gäller behov av nya skollokaler längre fram i tiden.

1.1.3 Dimensionering av gymnasieskolan

Staden deltar aktivt i arbetet med att erbjuda ett brett utbildningsutbud inom ramen för kommunförbundet Storsthlm's uppdrag. Antalet unga i gymnasieålder ökar något i regionen fram till 2026 för att därefter plana ut. Elevprognoserna har skrivits ned kontinuerligt och behovet av gymnasieplatser är inte lika stort som tidigare prognoser visat.

Förvaltningen bedömer att planerad kapacitetsökning behöver justeras för att undvika ett överskott av platser från 2026 och framåt inom regionen. Antagningen till gymnasieskolan år 2024 visar ett fortsatt överskott av platser på nationella program i gymnasierregionen och då särskilt inom yrkesprogrammen.

Ändringar i skollagen som börjar tillämpas läsåret 2025/2026 medför att gymnasial utbildning ska planeras och dimensioneras både utifrån elevers efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Skolverket bedömer att antalet platser bör öka på sju av yrkesprogrammen för att möta arbetsmarknadsbehovet i Stockholms län 2035. I gymnasierregionen fanns drygt 1 200 lediga platser på dessa program vid slutantagningen 2024, varav drygt 300 i Stockholms stad. För att öka antalet elever behöver länets ungdomar söka dessa utbildningar i högre utsträckning

Särskilt viktigt är att skapa långsiktigt hållbara lösningar för utbudet som riktar sig till obehöriga elever och elever från den anpassade grundskolan. Dessa elevgrupper omfattas inte av regionens samverkansavtal vilket innebär att staden behöver uppfylla hemkommunens ansvar att erbjuda utbildning.

Strategiska prioriteringar

- Öka attraktiviteten på yrkesprogram och skolor med lågt söktryck
- Säkerställa dimensionering av introduktionsprogrammen

Behov av samverkan

Det finns ett fortsatt behov av att samverka med gymnasierregionens huvudmän, särskilt de huvudmän som ligger i eller geografiskt nära Stockholms stad. Dessutom måste samverkan med stadens skolfastighetsbolag SISAB fortsätta. Det finns också behov av fortsatt samarbete med arbetsmarknadsförvaltning kring utbildningar inom Komvux.

2 Lokala utvecklingsbehov

Stadsdelsnämnder har fått i uppdrag av stadsledningskontoret att i samarbete med berörda facknämnder analysera och ta fram gemensamma strategiska prioriteringar inom sina respektive geografiska områden i årets *Underlag för budget*. Facknämnder som har medverkat i analyserna ska redovisa detta i sina respektive ärenden.

Utbildningsförvaltningen har genom bland annat områdescheferna inom grundskolan medverkat i analysarbetet i stadens fokusområden Skärholmen, Rågsved, Järva och Farsta. Dessutom har förvaltningen medverkat i arbetet med att ta fram gemensamma utvecklingsbehov i Hässelby-Vällingby.

Nedan sammanfattas kortfattat de prioriteringar som tagits fram inom ramen för lokala utvecklingsbehov. För mer utförlig redovisning hänvisas till respektive stadsdelsnämnds planeringsunderlag.

2.1 Samverkan inom stadens fokusområden + Hässelby/Vällingby

2.1.1 Skärholmen

Förvaltningen har medverkat i arbetet med lokala utvecklingsbehov i Skärholmen inom olika tematiska områden. Till exempel har följande prioritering tagits fram inom området *Uppväxtvillkor och utbildning*;

- Förbättra skolresultaten i Skärholmens grundskolor. Utbildningsförvaltningen ska utifrån sitt huvudansvar för utbildningen i Skärholmens fem kommunala grundskolor samverka med stadsdelsförvaltningen, i syfte att identifiera och utveckla hur den inom rådigheten för sina linjeverksamheter kan bidra till att stärka skolresultateten. Relevanta perspektiv är exempelvis ökad närvaro, förbättrade språkkunskaper och förbättrad hälsa.

2.1.2 Rågsved

Förvaltningen har medverkat i arbetet med att ta fram lokala utvecklingsbehov inom Enskede-Årsta-Vantörs stadsdelsförvaltning inom det tematiska området *Uppväxtvillkor och utbildning*. Följande gemensamma strategiska prioriteringar berör utbildningsnämndens verksamhetsområde:

- Kontinuerlig skolgång som skyddsfaktor
- Meningsfull fritid
- Samverkan för ökad skolnärvaro, skolsociala team (SST) och SST plus

2.1.3 Järva

Förvaltningen har medverkat i en workshop kring lokala utvecklingsbehov i Järva. Stadsdelsförvaltningen och utbildningsförvaltningen är överens om följande strategiska prioriteringar inom området *Uppväxtvillkor och utbildning*:

- Inom förskola och ungdomsverksamheter fortsätta att stärka barn och ungas förutsättningar för en välfungerande skolgång och en meningsfull fritid.
- Fortsatt prioritering av tidigt stöd och samordnade insatser.

2.1.4 Farsta

Förvaltningen samverkar löpande med stadsdelsförvaltningen inom ramen för *Samverkan för skola, socialtjänst, polis och fritid* (SSPF) och *Skolsociala team* (SST). Inom det tematiska området *Uppväxtvillkor och utbildning* redovisar stadsdelsförvaltningen följande strategiska prioriteringar:

- Förhindra att barn och unga dras in i kriminalitet. Arbetet för att stärka dessa skyddsfaktorer kring barn och unga behöver prioriteras.
- För att underlätta för fler föräldrar, med fokus på grupper som staden haft svårt att nå, att delta i föräldrastödprogram ska stadsdelsnämnden tillsammans med bland annat socialförvaltningen arbeta med utformningen av programmen.

2.1.5 Hässelby-Vällingby

I Hässelby-Vällingby är strategiska prioriteringar under planperioden att i samverkan med utbildningsförvaltningen fokusera på att höja skolresultaten i Grimsta och Hässelby gård och samtidigt möjliggöra trygga platser för barn och unga innan och efter skoldagens slut samt under studiedagar och lov. Under planperioden är det prioriterat att:

- Stärka samverkan med utbildningsförvaltningen i syfte att öka inskrivningsgraden på fritidsklubbarna för barn och unga 10–13 år,

- Rikta arbetet för att höja betygen i Grimsta och Hässelby gård genom stärkt samverkan och utvecklade arbetssätt bland annat genom SSPF som är en samverkansform för skola, socialtjänst, polis och fritid med målet att unga ska ha en fungerande skolgång och ett liv fritt från kriminalitet och droger.

2.2 Övriga

Utöver arbetet i stadens fokusområden har förvaltningen medverkat i arbetet med att ta fram en handlingsplan för barnens övergång mellan förskola och skolans verksamheter inom Skarpnäcks stadsdelsnämndsområde.

3 Planeringsförutsättningar för nämndens verksamhetsområden

Utbildningsnämndens ansvar omfattar såväl ett hemkommunsuppdrag som ett huvudmannauppdrag. Hemkommunsuppdraget omfattar samtliga elever som är folkbokförda i Stockholms stad. Huvudmannauppdraget omfattar den kommunala skolan med elever från såväl Stockholm som andra kommuner.

3.1 Hemkommunsuppdraget

Utbildningsnämnden ansvarar för att säkerställa att barn och unga bosatta i Stockholms stad har tillgång till ett brett utbud av utbildningsplatser inom grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola och anpassad gymnasieskola.

För grundskola och gymnasieskola innebär hemkommunsuppdraget att betala bidrag för alla stockholms elever oavsett huvudman, och att bidra till insyn i alla huvudmäns verksamhet. Uppdraget omfattar även viss myndighetsutövning för elever i alla skolor oavsett huvudman, såsom beslut kring anpassad grund- och gymnasieskola, tilläggsbelopp för elever med behov av särskilt stöd och skolpliktsbevakning.

Tabell 1: Antal folkbokförda elever 2025

Skolform	Totalt	Därav i stadens skolor	Därav i andra huvudmäns skolor
Grundskola och anpassad grundskola	101 467	75 360	26 107
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	31 324	12 450	18 874
Summa	132 791	87 810	44 981

Källa: Utbildningsnämndens verksamhetsplan 2025

3.2 Huvudmannauppdraget

Som huvudman för den kommunala verksamheten har utbildningsnämnden ansvar för alla

aspekter av att bedriva skolverksamhet. Nämnden är huvudman för kommunala fritidshem, grund- och gymnasieskolor samt anpassade grund- och gymnasieskolor.

Tabell 2: Antal elever i stadens skolor 2025

Skolform	Totalt	Därav från Stockholm	Därav från andra kommuner
Grundskola och anpassad grundskola	77 022	75 360	1 662
Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	19 207	12 450	6 757
Summa	96 229	87 810	8 419

Källa: Utbildningsnämndens verksamhetsplan 2025

3.3 Planeringsförutsättningar i olika skolformer

3.3.1 Likvärdighet

Grundskola och anpassad grundskola

Ökad likvärdighet och en jämlik skola är fortsatt en av nämndens främsta prioriteringar. Trots att betydande insatser genomförts för att öka likvärdigheten mellan Stockholms kommunala skolor finns fortfarande stora skillnader i kunskapsresultat mellan skolor utifrån socioekonomiska förutsättningar.

Ökad likvärdighet inom och mellan skolor gällande elevers utbildning

Likvärdigheten är fortfarande ett centralt fokusområde. Den socioekonomiska faktorn har avgörande påverkan för elevernas resultat, där elever i socioekonomiskt svaga områden har svårt att få goda resultat i sitt arbete. Förvaltningen bedriver ett aktivt arbete för att så långt som möjligt jämna ut skillnader och kompensera för bristfälliga förutsättningar i elevernas hemmiljö.

Förvaltningen prioriterar insatser mot skolor i områden med större utmaningar. Att stärka och samordna samarbetet mellan skola, socialtjänst, region och polis utgör en viktig del i detta arbete.

Elevhälsoarbetet ska utvecklas med fokus på det hälsofrämjande och förebyggande perspektivet och betona att detta utgör ett gemensamt ansvar för all personal på skolan. Fokus ska vara på att skapa tillgängliga och anpassade lärmiljöer som kan möta elever i behov av stöd och särskilt stöd, främja elevers skolkärläro och elevers psykiska hälsa. Dessa faktorer hänger ofta ihop.

Tillgången till det svenska språket skiljer sig åt mellan olika elevgrupper vilket inte ger

eleverna likvärdiga förutsättningar att lyckas i skolan. Utifrån skollagen erbjuder förvaltningen modersmålsundervisning för elever med annat modersmål än svenska, liksom studiehandledning på modersmålet. Det språk- och kunskapsutvecklande arbetssättet måste starta redan i förskolan. Samverkan kring detta samt övergången till skolan är av stor vikt.

Utveckling av undervisning med särskilt fokus på matematik och elevers läsförmåga

Matematikresultaten är sviktande i stadens skolor, trots riktade insatser. Detta påverkar gymnasie-behörigheten och föranleder vidare analys för att kunna ta fram adekvata åtgärder. Ur ett likvärdighetsperspektiv är både matematik och läsning prioriterade områden. Förvaltningen har påbörjat ett strategiskt analysarbete i syfte att stärka undervisningskvaliteten inom matematikundervisningen samt undersöka behovet av fler riktade åtgärder för att höja kunskapsresultaten.

Skolnärvaro

Skolnärvaro är en avgörande skyddsfaktor för en lyckad skolgång. Förvaltningen ser fortfarande alltför höga frånvarosiffror, särskilt bland elever i förskoleklass och årskurs 1 i socioekonomiskt svaga områden. Under 2025 kommer förvaltningen att genomföra en kartläggning av orsakerna till frånvaron inom grundskolan i syfte att ta fram långsiktiga åtgärder för ökad skolnärvaro.

Möta ett snabbt ökande behov av platser i anpassad grundskola

Förvaltningen behöver möta det snabbt ökande antalet elever i anpassad grundskola. De senaste sju åren har antalet elever i denna skolförform ökat med cirka 55 procent i stadens kommunala skolor, från 740 elever vårterminen 2018 till 1155 elever vårterminen 2025. Detta ställer krav på utveckling inom organisation, kvalitet och inte minst kompetensförsörjning.

Särskilt stöd

Förvaltningen ska genomföra insatser för att stärka skolans kompetens kring elever i behov av stöd och särskilt stöd samt tillgängliggöra lärmiljöerna för eleverna. Detta bland annat genom att kvalitetssäkra organisationen med särskilda undervisningsgrupper på olika nivåer samt att intensifiera arbetet för att öka skolnärvaron.

Lovskola och studiestöd

Stadens kommunala grundskolor ska erbjuda lovskola för de elever i årskurs 4–9 som riskerar att inte nå gymnasiebehörighet. Förvaltningen ska också främja att fler skolor erbjuder lovskola för elever i årskurserna 1–3 som har behov av att stärka sin läsförmåga eller sina kunskaper i svenska. Förvaltningen ska även verka för att studiestöd erbjuds på fritidshem och fritidsklubbar.

Meningsfull fritid

Det finns en ojämlikhet mellan stadens fritidshem gällande tillgång till behöriga lärare inom fritidshemmet. Förvaltningen behöver stärka fritidshemmet samt verksamheten i fritidsklubben som komplement till skolan för ökad språk- och kunskapsutveckling och ge förutsättningar för en meningsfull fritid. Detta gäller i synnerhet i områden med större socioekonomiska utmaningar. Avgiften för fritidsklubben tas bort sommaren 2025 i syfte att få fler elever att delta i verksamheten. Förvaltningen kommer att bevaka hur borttagandet av föräldraavgiften påverkar verksamheterna och om reformen föranleder behov av ytterligare organisatoriska eller ekonomiska åtgärder.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

Arbeta aktivt med gymnasieskolor som har lägre resultat

Resultaten i stadens gymnasieskolor är över lag goda, men det finns utvecklingsområden. Genomströmning och måluppfyllelse kan förbättras, särskilt genom stärkta kompensatoriska inslag i undervisningen. Hög frånvaro är en riskfaktor för avhopp, och åtgärder för att främja närvaro är viktiga. Elevhälsan behöver arbeta med förebyggande insatser för att främja elevernas hälsa och lärande. Förvaltningen arbetar systematiskt med ledning, styrning och anpassningar för att öka måluppfyllelse och genomströmning, anpassat efter skolors olika behov och förutsättningar.

Gymnasievalets antagning baseras på elevens meritvärde vilket bidrar till att minska likvärdigheten. Elever med höga meritvärden har fler valmöjligheter än elever med lägre meritvärden. Merparten av Stockholms stads gymnasieskolor är attraktiva, vilket får till följd att det krävs höga meritvärden för att antas. Elever som är folkbokförda i Stockholms stad och har låga meritvärden har inte samma möjlighet att komma in på stadens skolor.

Utveckling av undervisning

Undervisningens kvalitet är en faktor som starkt bidrar till elevernas engagemang och lust till lärande. Att prioritera utveckling av undervisning är grundläggande för att främja närvaro och öka måluppfyllelse. Goda och upparbetade relationer mellan lärare och elever har stor betydelse. Gymnasieskolornas olika programsammansättning och skilda förutsättningar samt behov kräver att det systematiska kvalitetsarbetet anpassas utifrån de enskilda gymnasieskolorna.

Utbildningen inom den anpassade gymnasieskolan ska individanpassas. Utbildningsuppdraget behöver stärkas med ökat fokus på undervisning och mindre på omsorg. Förvaltningen arbetar vidare med att utveckla resultatuppföljningen och analysera måluppfyllelsen inom anpassad gymnasieskola.

Dessutom ska förvaltningen prioritera följande under planeringsperioden:

- Fortsätta arbetet med att öka genomströmningen och förbättra förutsättningarna för elever på introduktionsprogrammen att övergå till arbetsmarknaden.
- Stödja skolorna i att arbeta mer proaktivt för att främja elevernas närvaro.
- Strategiska insatser för att öka likvärdigheten, exempelvis genom fördelning av verksamhetsstöd och andra riktade åtgärder på skolnivå.
- Vidareutveckla och stärka arbetet med övergången från skola till arbetsliv eller vidare studier för elever i anpassad gymnasieskola.

Samverkan

Förvaltningen ska förstärka formerna för samverkan med Region Stockholm kring elever med psykisk ohälsa samt strategiskt utveckla och följa upp arbetet utifrån stadens handlingsplan God och nära vård och omsorg. Samverkan med stadsdelsförvaltningar, region och polis ska utvecklas med extra fokus på områden med stora utmaningar.

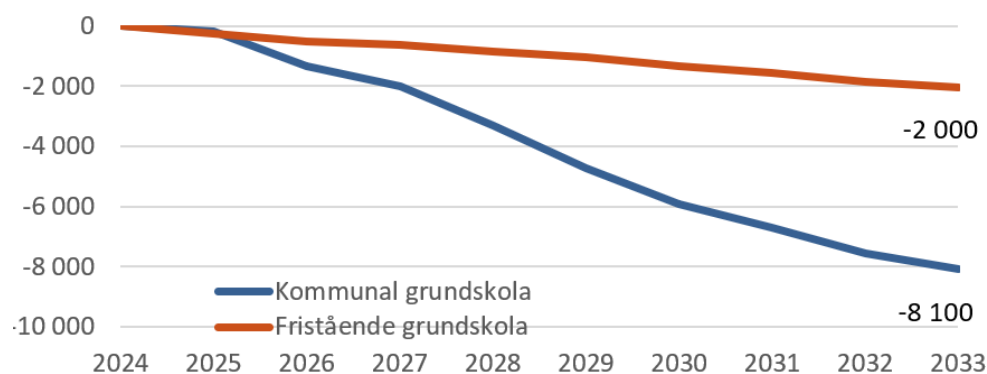
Samverkan med idrottsförvaltningen är en nyckel i arbetet med meningsfull fritid.

Förvaltningen ser även behov av att fortsätta stärka samarbetet med stadsdelsnämnderna och kulturförvaltningen.

3.3.2 Sjunkande elevantal i grundskolan

Fram till 2033 prognostiseras en minskning med 10 200 grundskoleelever i Stockholm, varav 8 100 i de kommunala grundskolorna. Elevminskningen är inledningsvis störst i de yngre årskurserna, men flyttar successivt uppåt i åldrarna för varje år som går.

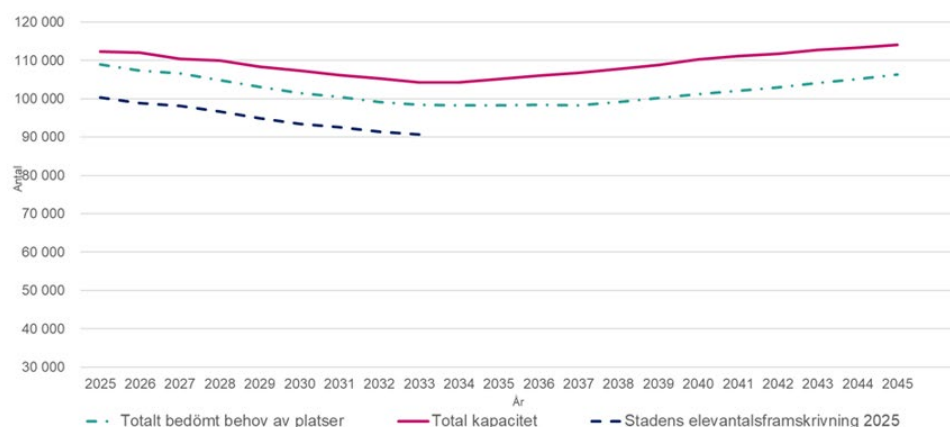
Diagram 1: Antal elever i kommunal respektive fristående grundskola. Prognos fram till 2033.

Framskrivningen för grundskolan bygger på antagandet att en konstant andel av eleverna väljer att gå i stadens kommunala skolor. Om elevantalet i fristående skolor inte minskar enligt prognosen, så sjunker elevantalet i stadens skolor ytterligare. Att öka de kommunala skolornas attraktivitet för att bibehålla eller öka andelen elever är därför av stor betydelse.

Det sjunkande elevantalet innebär en överkapacitet av platser i grundskolans lokaler. För att minska överkapaciteten och bibehålla en hög fyllnadsgrad krävs en kontinuerlig avveckling av lokaler och en anpassning av många skolors organisation till de nya förutsättningarna. Det sjunkande elevantalet kan även innebära bättre förutsättningar och underlätta för att hitta evakueringslösningar i samband med att flera skolor behöver genomgå större underhållsarbete. Förvaltningen samarbetar med SISAB kring det långsiktiga underhållsarbetet.

Diagram 2: Platsbehov jämfört med kapacitet i grundskolan. Prognos fram till 2045.

Det sjunkande elevunderlaget i grundskolan innebär också att nya mönster av elevströmmar kan uppstå mellan skolor. Ett överskott av platser på skolor med attraktiva lägen i innerstaden eller närförort kan få till följd att fler elever från ytterstaden söker sig skolor i mer centrala lägen. Förvaltningen behöver skapa hållbara organisationer för att minska den segregerade skola som skulle kunna uppstå när möjligheten att söka en skola längre från hemmet ökar.

En aspekt att ta hänsyn till är att elevunderlaget minskar ojämnt. All minskning de närmaste åren sker i lågstadiet samtidigt som antalet högstadieelever beräknas vara någorlunda beständigt fram till år 2030.

Öka de kommunala skolornas attraktivitet

Att bibehålla eller öka andelen elever som väljer kommunala skolor är av stor betydelse. För att bättre förstå vad som påverkar vårdnadshavares val av skola arbetar förvaltningen med att fördjupa kunskapen om vilka faktorer som är avgörande för valet. Genom en samordnad kommunikation där förvaltningen visar de kommunala grundskolornas styrkor och möjligheter är målet att fler ska vilja välja en skola nära hemmet. Många skolor har egna aktiviteter tillsammans med stadsdelsförvaltningen som synliggör verksamheten för boende i närområdet.

En hög fyllnadsgrad i stadens skollokaler

En hög fyllnadsgrad i skollokaler är avgörande för att begränsa lokalkostnadernas andel av nämndens budget. Förvaltningen har som mål att upprätthålla 90 procents fyllnadsgrad i grundskolan på en stadsövergripande nivå. Fram till 2033 planerar förvaltningen att minska antalet elevplatser i lokalbeståndet. Det sker i första hand genom en avveckling av lokaler med tidsbegränsade bygglov. Arbetet beskrivs närmare i lokalförsörjningsplanen.

Anpassa skolors organisation utifrån ett förändrat elevantal

Skolorna behöver kontinuerligt se över hur organisationen kan anpassas utifrån förändrat elevantal. Detta arbete behöver ske i samklang med lokalplanering, skolval och kompetensförsörjning.

Förvaltningens kommer särskilt att prioritera stöd till skolledningarna i organisationsförändringar och personalplanering så att organisationsförändringarna kan göras på ett så bra sätt som möjligt för såväl elever som medarbetare samt så att medarbetares kompetens tas tillvara.

3.3.3 Dimensionering av gymnasieskolan

Elevantalet i gymnasieskolan ökar något fram till 2026 och stabiliseras därefter. Stockholm har en större ökning av folkbokförda gymnasieelever jämfört med övriga kommuner i länet, vilket skapar ett större behov av platser i staden. Samtidigt finns ledig kapacitet både i regionen och i stadens egna gymnasieskolor. För att hålla kostnaderna nere bör befintliga lokaler utnyttjas maximalt innan nya investeringar görs.

Eleverna inom den anpassade gymnasieskolan omfattas inte av regionens samverkansavtal, vilket innebär att Stockholms stad behöver uppfylla hemkommunsansvaret och erbjuda tillräckligt antal utbildningsplatser.

Staden erbjuder alla nationella program i egen regi i anpassad gymnasieskola och har tillräcklig kapacitet i förhållande till elevantalet. Det individuella programmet finns på två av stadens anpassade gymnasieskolor. Antalet platser täcker inte behovet för folkbokförda elever i Stockholm. Därför är utbudet i regionen avgörande för att erbjuda platser till stadens elever.

Öka attraktiviteten på yrkesprogram och skolor med lågt söktryck

För att möta arbetsmarknadens behov är det viktigt att fler elever väljer yrkesprogram. Insatser görs för att öka yrkesprogrammets attraktivitet och påverka sökmönster. Enligt Skolverket behöver andelen utbildningsplatser på yrkesprogram i länet öka från 22 till 33 procent fram till 2035. Samtidigt behöver antalet platser på högskoleförberedande program minska i motsvarande grad. Denna förändring kan dock medföra ökade kostnader, både på grund av dyrare utbildningar och risken för lägre fyllnadsgrad då efterfrågan på yrkesprogram

generellt är låg. Förvaltningen behöver stärka samverkan med branscher, riktade kommunikationsinsatser och studie- och yrkesvägledning i grundskolan.

Den nya lagstiftningen gällande planering och dimensionering innebär att gymnasieutbudet i högre grad ska anpassas efter arbetsmarknadens behov. Det förutsätter fortsatt samplanering inom både staden och gymnasiregionen för att möjliggöra en ekonomiskt hållbar tillväxt samt anpassa utbud och dimensionering av gymnasie- och vuxenutbildning.

Öka antalet platser på individuella programmet i anpassad gymnasieskola

Arbetet med att utöka antalet platser på individuella programmet inom anpassad gymnasieskola för att bättre möta elevernas behov, förbättra arbetsmiljön och minska restiden för enskilda elever ska utvecklas.

Säkerställa dimensioneringen av platser på introduktionsprogrammen

För att garantera hemkommunens ansvar för obehöriga elever ska arbetet med dimensioneringen av introduktionsprogrammen utvecklas ytterligare. Eftersom stadens obehöriga elever inte ingår i den gemensamma gymnasiregionens samverkansavtal behöver förvaltningen ombesörja att dessa elever får plats på det introduktionsprogram som bäst motsvarar respektive elevs behov.

3.3.4 Övriga planeringsförutsättningar

En grön och fossilfri skola

Stockholms stad nya miljöprogram och klimathandlingsplan innebär en ytterligare ambitionshöjning som kommer få konkret påverkan på skolorna. Ambitionshöjningen är särskilt tydlig när det gäller klimatpåverkan från konsumtion, där utsläppen av växthusgaser ska minska med 50 procent till 2030.

Förvaltningen ska under den kommande treårsperioden analysera hur verksamhetens totala konsumtion påverkar klimatet, föreslå förändringar i konsumtionen samt påbörja en implementering av dessa för att nå målet om en halvering av utsläppen. Hittills har arbetet med att minska klimatpåverkan främst varit avgränsat till området skolmåltider.

Uppdraget att halvera klimatutsläppen innebär höga krav på specialistkompetens. Det kommer även ställa höga krav på förändrad konsumtion i skolorna, inom områden som läromedel, IT-utrustning, resor med mera. För att lyckas krävs samverkan och stöd från stadsledningskontoret, miljöförvaltningen och serviceförvaltningen. Det gäller alla steg i processen – från kartläggning av nuvarande klimatpåverkan från konsumtion, till förslag på förändrad konsumtion samt stöd i arbetet med att implementera förändringarna.

Kompetensförsörjning

För att erbjuda en skola av hög kvalitet är det avgörande att stadens skolor är attraktiva arbetsplatser som har förutsättningar för att rekrytera och behålla kompetenta medarbetare. Utbildningsförvaltningen har idag goda förutsättningar att möta framtida rekryteringsbehov med ett starkt arbetsgivarvarumärke och ett konkurrenskraftigt löneläge. Förvaltningens skolor bemannas idag i hög grad av legitimerade och behöriga lärare. Det finns samtidigt utmaningar kopplade till vissa befattningar och vissa undervisningsämnen. Det finns också skillnader mellan skolor. Svårigheter att rekrytera inom vissa undervisningsämnen återfinns främst inom grundskolans verksamhet, medan gymnasieskolan generellt har lätt för att rekrytera medarbetare med rätt kompetens.

Förvaltningen har under de senaste åren gått ifrån att prognostisera mycket stora rekryteringsbehov till att de kommande åren se en kraftig inbromsning på grund av ett minskande elevantal främst inom grundskolan. Samtidigt behöver befintlig personal kontinuerligt kompetensutvecklas. På kort sikt förväntas detta innebära att förutsättningarna för att rekrytera kompetenta medarbetare förbättras. På längre sikt krävs ett fortsatt arbete för att säkerställa att det finns tillräckligt många medarbetare med rätt lärarkompetens samt att läraryrket är fortsatt attraktivt och staden en attraktiv arbetsgivare.

Närmare beskrivning av rekrytering, personalbehov och insatser finns i bilaga 3, kompetensförsörjningsplanen.

Säkerhet och beredskap

Säkerhetsläget i Europa har de senaste åren inneburit ökade krav på en stärkt beredskap på skolorna och central förvaltning. Arbetet är långsiktigt och kommer att kräva resurser under de kommande åren – både i form av kompetens på central förvaltning och genom att skolledningar och andra nyckelgrupper avsätter tid och personella resurser. Det förändrade säkerhetsläget medför också ökade krav på hög IT-säkerhet och därmed ökade kostnader. Samarbetet med stadsledningskontoret och andra nämnder är betydelsefullt för arbetet med att stärka beredskapen.

Under det senaste tiden har flera allvarliga incidenter och våldsdåd ägt rum i anslutning till skolor. Förvaltningen har under en längre tid prioriterat säkerhetsarbetet och beredskapen för att hantera allvarliga incidenter är överlag god inom stadens kommunala skolor. Samtidigt behöver skolans beredskap mot allvarliga incidenter fortsätta stärkas genom kontinuerlig övning, kompetensstöd och lokal samverkan. Polisen och andra myndigheters stöd för att utveckla skolornas säkerhetsarbete är essentiell och behöver fortsätta utvecklas och stärkas. Även det lokala säkerhetsarbetet vad gäller den fysiska såväl som personella beredskapen kräver utökade resurser.

4 Sammanfattande ekonomisk analys

4.1 Drift

Nämndens budgetram bygger i huvudsak på kommunfullmäktiges ersättning (schabloner) per elev i de verksamheter som förvaltningen fördelar resurser till. Förvaltningens kostnader påverkas främst av antalet elever i verksamheten, löneutvecklingen för den egna personalen samt lokalkostnadernas utveckling. Förvaltningens intäkter består i huvudsak av föräldraavgifter för fritidshem.

I tabell 3 visas kommunfullmäktiges budgetram och de kostnadsförändringar som prognostiseras under planperioden.

Tabell 3: Budgetram 2025 och beräknat behov 2026–2028 jämfört med KF 2025, mnkr

Utbildningsnämnden, mnkr	KF 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Plan 2028 jfrt KF 2025
Kostnader	20 923	20 922	20 922	20 922	1
Intäkter	-295	-295	-295	-295	0
KF:s budgetram	20 629	20 628	20 628	20 628	1
Ändrade behov, årlig förändring, mnkr		-28	160	112	244
Prestationer samtliga huvudmän och samtliga elever		-359	-103	-168	-630
Kostnadsökning kommunal verksamhet		331	263	280	874
Kommunal verksamhet - löneutveckling i egen regi		273	225	214	712
Kommunal verksamhet - lokalkostnadsökning som inte finansieras av schablonintäkterna		58	38	66	162

Nämndens budgetram anpassas per automatik till förändringarna i antalet elever (prestationer) via schablonerna. Kostnadsökningar i den kommunala skolverksamheten kan hanteras genom effektivisering av verksamheten, genom justering av schablonerna eller genom en kombination av de två.

Ändrade behov, årlig förändring visar lägre kostnader för 2026 med 28 miljoner kronor. Kostnadsminskningen är det sammanlagda resultatet av färre elever, vilket leder till lägre kostnader, och den beräknade kostnadsökningen för skolverksamheten i kommunal

verksamhet.

Kostnadsökningen i kommunal verksamhet är den sammanlagda effekten av löneökningar och ökade lokalkostnader som inte ryms inom schablonintäkterna (se avsnitt 1.1.3, tabellerna 14–16). Som framgår av känslighetsanalysen i tabell 13 har exempelvis löneutveckling och internränta stor betydelse för kostnaderna. En osäker omvärld och den kommande avtalsrörelsen kan leda till att kalkylen förändras snabbt. Beräkningarna bygger också på att skolornas fyllnadsgrad är i linje med förutsättningarna i lokalförsörjningsplanen. Om kostnaden per elev för lokaler ökar innebär det, i avsaknad av schablonhöjningar, att en allt större andel av schablonen kommer att behöva reserveras för lokalkostnad.

4.1.1 Kostnad för eventuell schablonhöjning

Utbildningsnämndens underlag för budget 2026 med inriktning 2027 och 2028 baseras på budget 2025. De beräkningar som redovisas utgår från prisnivån 2025. Beloppen i kalkylen bygger på nu kända förhållanden och antaganden om utvecklingen de närmaste åren, och behöver ses över inför det slutliga arbetet med budget 2026.

I tabell 11 och 12 fördelas kostnadsökningen 2026 på grund- respektive gymnasieskola. Vidare redovisas tillräcklig schablonhöjning för att kompensera för kostnadshöjningen i kommunal verksamhet.

Tabell 4: Kostnad för grundskolan för en eventuell schablonhöjning 2026

	Grundskola, fritidshem och anpassad grundskola
Kostnadsökning kommunal verksamhet	273
Tillräcklig schablonhöjning	2,6%
Skolpeng kommunal skola, % av ny schablon	71,2%
Kostnadsökning KF till följd av höjda schabloner (inklusive effekt på ersättning till andra huvudmän)	354

För grundskolorna behövs en schablonhöjning med 219 miljoner kronor, motsvarande 2,1 procent, för att kompensera för kommande löneökningar. Schablonhöjning behövs med 54 miljoner kronor, motsvarande 0,5 procent, för att kompensera för grundskolornas ökade lokalkostnader och löneökningar på central förvaltning. Sammanlagt uppgår kostnadsökningen till 273 miljoner kronor, eller 2,6 procent. Det skulle innebära en skolpeng på 71,2 procent av schablonen, vilket är något över fullmäktiges mål på minst 71,0 procent. En höjning av schablonen med 2,6 procent skulle ge en total kostnadsökning för KF med 354 miljoner kronor, då kostnaden för schablonhöjningen för ersättning till andra huvudmän inkluderas.

För gymnasieskolan är beräkningen av tillräcklig schablonhöjning mer komplex eftersom

resultatet beror på den totala effekten av volymförändringar, hur schablonerna inom kommunförbundet Storsthlmns samverkansområde utvecklas och på hur respektive huvudmans program-mix ser ut. Tabellen nedan bygger på antagandet att länsprislistan höjs med lika mycket som Stockholms stads schablon.

Tabell 5: Kostnad för gymnasieskolan för en eventuell schablonhöjning 2026

	Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola
Kostnadsökning kommunal verksamhet, mnkr	58
Tillräcklig schablonhöjning för att kompensera kommunal verksamhet för löneökningar, ökade lokalkostnader och löneökningar central förvaltning, %	2,4%
Skolpeng kommunal skola efter compensation av löneökningar och lokalkostnadsökningar, % av ny schablon	67,1%
Kostnadsökning KF till följd av höjda schabloner (inklusive effekt på ersättning till andra huvudmän)	95

Beräkningen att en höjning av schablonen på 2,4 procent behövs baseras på behoven för egen regi. Om höjningen av länsprislistan blir lika stor, uppgår merkostnaden för KF 2026 till cirka 95 miljoner kronor.

4.1.2 Prestationer samtliga huvudmän, antal elever samt kostnader

I tabell 10 visas förväntade förändringar av antal elever som bor i Stockholm 2026–2028. För 2026 visas förändringen jämfört med antagandena i kommunfullmäktiges budget 2025.

Tabell 6: Årliga förändringar av antal elever, samtliga huvudmän

Verksamhet	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Summa tre år
Fritidshem	-1 958	-434	-444	-2 836
Grundskola	-3 353	-1 132	-1 135	-5 620
Anpassad grundskola	82	-16	-17	49
Gymnasieskola	233	412	-98	547
Anpassad gymnasieskola	102	8	-2	108

Stadens senaste elevantalsframskrivning från 2024 visar betydligt lägre elevantal än 2023 års framskrivning för grundskolan, och även en viss minskning för gymnasieskolan. Detta medför bland annat en stor minskning av elevantalet i grundskolan 2026 jämfört med antagandet för 2025 i KF:s budget.

Elevantalsutvecklingen per typ av huvudman beskrivs i bilaga 2.

Budgeteffekten av de årliga förändringarna av antal elever på kommunfullmäktiges schablonersättning, baserat på 2025 års schabloner, redovisas i tabell 11.

Tabell 7: Budgeteffekt av årliga förändringar av antal elever, samtliga huvudmän, mnkr

	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Summa tre år
Fritidshem	-115	-25	-26	-166
Grundskola	-356	-120	-121	-597
Anpassad grundskola	45	-9	-9	27
Gymnasieskola	27	49	-12	64
Anpassad gymnasieskola	40	3	-1	43
Summa prestationsförändringar	-359	-103	-168	-629

Som framgår av tabellen väntas förvaltningens intäkter från KF för prestationer minska med 359 miljoner kronor 2026, vid oförändrad schablon, vilket i hög utsträckning påverkar förvaltningens grundskoleverksamhet.

4.1.3 Kostnadsökning kommunal verksamhet

De ekonomiska förutsättningarna för den kommunala skolverksamheten påverkas, utöver schablonintäkterna, främst av kostnaderna för löner och lokaler.

Prestationer kommunal verksamhet

Budgeteffekten av de årliga elevantalsförändringarna för den kommunala verksamheten, vid nuvarande schablonnivåer, redovisas i tabell 12. För elever från andra kommuner har effekten beräknats utifrån Stockholms schabloner.

Tabell 8: Budgeteffekt av förändringar av antal elever kommunal skola, mnkr

	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Summa tre år
Stockholms elever i kommunal grundskola, fritidshem och anpassad grundskola	-291	-124	-134	-550
Elever från andra kommuner i kommunal grundskola, fritidshem och anpassad grundskola	1	-1	0	0
Stockholms elever i kommunal gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	35	20	-5	50
Elever från andra kommuner i kommunal gymnasieskola och anpassad gymnasieskola	2	1	-2	1
Summa förändring egen regi	-253	-105	-142	-499

Jämfört med KF:s planeringsunderlag förväntas en intäktsminskning för kommunal grundskola till följd av färre elever (prestationer) på 290 miljoner kronor (en minskning med drygt 2 000 elever) och för kommunal gymnasieskola förväntas en intäktsökning på 37 miljoner kronor (en ökning med 189 elever).

Kommunal verksamhet – löneutveckling

I tabell 13 visas löneökningen på utbildningsförvaltningen de senaste åren, och antaganden för 2025–2028.

Tabell 9: Löneutveckling, procent

Genomsnitt, hela förvaltningen	2023	2024	Antagan de 2025	Antagan de 2026	Antagan de 2027– 2028	Medel 2 år 2023– 2024	Medel 5 år 2020– 2024
Procent	4,1	3,3	3	2,5	2	3,7	2,8

Lönekostnaderna 2026–2028 inklusive personalomkostnadspålägg ökar enligt tabell 14 nedan. Beräkningarna baseras på:

- lönesumman för samtliga anställda i förvaltningen i januari 2025
- antagande om löneökningar enligt tabell 13
- samma personalomkostnadspålägg som 2025 (41,0 procent)
- antagande om en minskning av antal anställda med en procent om året, vilket ungefär motsvarar elevantalsförändringarna.

Kostnadsökningen nedan beräknas som effekten av löneökningarna på respektive års antal anställda.

Tabell 10: Lönekostnadsökning, mnkr

	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028	Summa tre år
Ökning jämfört med föregående år	273	225	214	712

Kommunal verksamhet - lokalkostnader som inte finansieras av prestationsförändringar

Den totala lokalkostnaden (inklusive prognostiserade hyreshöjningar) för skolorna i egen regi beräknas vara 119 miljoner kronor högre 2028 jämfört med 2025. Grundskola står för 68 miljoner kronor och gymnasieskolan 51 miljoner kronor. Då grundskolan tappar elever och intäkterna därmed minskar uppstår dock, utan schablonhöjning, en ofinansierad lokalkostnad på 129 miljoner kronor 2028. Gymnasieskolan har ökande elevantal och därmed stigande intäkter även vid oförändrad schablon, vilket minskar den ofinansierade lokalökningen för hela perioden från 50 till 33 miljoner kronor.

Enligt budget 2025 ska hyror för lokaler som inte används i undervisningsverksamheten inte ingå i elevschablonen, och därmed inte finansieras av utbildningsnämnden. En första redovisning av sådana lokaler ska göras i samband med lokalförsörjningsplanen. Kostnaden beräknas till cirka 72 mnkr under 2025. Under hela planperioden beräknas kostnaden vara konstant.

SISAB utreder för närvarande vad det skulle kosta att ta över ansvar för lås och larm, och installera samma system i stadens alla skolor. Om ett sådant beslut tas skulle samverkansavtalet behöva korrigeras.

Grundskola och anpassad grundskola

I tabell 15 redovisas lokalkostnadernas utveckling under planperioden, tillsammans med förväntat antal elever samt kostnaden i kronor per elev.

Årshyran för 2025–2028 baseras på nuvarande internränta 3,15 procent (KF:s internränta 2,8 procent samt tillägget för samverkansavtalet med SISAB 0,35 procent.

Tabell 11: Lokalkostnad grundskola och anpassad grundskola

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Årshyra exklusive hyreshöjning, inklusive tomställda lokaler, mnkr1	2 275	2 319	2 286	2 272
Hyreshöjning, mnkr2	0	19	45	71
Avdrag ej grundbeloppsgrundande lokalkostnader3	-76	-76	-76	-76
Övriga lokalkostnader, mnkr4	127	127	127	127
Summa lokalkostnader, mnkr	2 326	2 388	2 381	2 394
Lokalkostnadsförändring mot föregående år, mnkr		63	-7	12
Lokalkostnadsförändring som täcks av schablonintäkter, mnkr		14	-36	-39
Ofinansierad lokalkostnadsökning (+) eller budgetutrymme (-), mnkr		49	29	51
Total elevantalsprognos kommunal skola, antal	77 022	76 321	75 399	74 417
Lokalkostnad per elev, kronor	30 194	31 294	31 581	32 164
Lokalkostnadens andel av schablonen	22,2%	23,0%	23,2%	23,6%

1. Årshyra exklusive hyreshöjning men inklusive kostnad för tomställda lokaler är lika med den årshyra som redovisas i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan.
2. Avtalen med SISAB innebär en årlig uppräknings av befintliga hyror genom indexering, och effekten av det redovisas separat på raden Hyreshöjning, mnkr. Indexeringskostnaden har beräknats med 80 % av KPI enligt SKR:s senaste prognos för egna lokaler, och 100 % av KPI för lokaler med privata hyresvärdar.
3. Från och med 2025 ingår inte kostnaderna för lokaler som inte används i utbildningsverksamheten vid fastställande av grundbeloppet.
4. Ett flertal poster, främst direktkostnader relaterade till projekt som detaljplaner, utredningar med mera, datakommunikation och kapitalkostnader.
5. Att en viss lokalkostnadsökning kan täckas av schablonintäkter trots färre elever beror på att

skolpengens andel av schablonen i kalkylen antagits minska från 71,4 % 2025 till 71,0 % 2026.

Förvaltningens lokalkostnader inklusive hyreshöjningar beräknas öka med 1 970 kronor per elev mellan 2025 och 2028. Kapacitetsminskning planeras med cirka 1 800 platser till och med 2028. Samtidigt väntas elevantalen sjunka med cirka 2 600 för samma period. Ökningen av lokalkostnaderna per elev beräknas fortsätta öka i ungefär samma takt till 2033. Detta ställer stora krav på att både på kort och lång sikt minska lokalkostnaderna och anpassa dem till det förväntade elevtappet. Att minska lokalkostnaderna är också en förutsättning för att kunna bibehålla att skolpengens andel av schablonen uppgår till 71 procent.

Lokalkostnaderna som andel av schablonen ökar med 1,4 procentenheter under perioden.

Gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

I tabell 16 redovisas lokalkostnadernas utveckling för gymnasieskolan och anpassade gymnasieskolan under planperioden, tillsammans med förväntat antal elever i egen regi samt kostnaden i kronor per elev.

Tabell 12: Lokalkostnad gymnasieskola och anpassad gymnasieskola

	Budget 2025	Plan 2026	Plan 2027	Plan 2028
Årshyra exklusive hyreshöjning, inklusive tomställda lokaler, mnkr1	460	479	488	494
Hyreshöjning, mnkr2		5	11	18
Avdrag ej grundbeloppsgrundande lokalkostnader3	-3	-3	-3	-3
Övriga lokalkostnader, mnkr4	25	25	25	25
Summa lokalkostnader, mnkr	481	504	520	532
Lokalkostnadsförändring, mnkr		23	16	12
Lokalkostnadsförändring som täcks av schablonintäkter, mnkr		14	7	-3
Ofinansierad lokalkostnadsförändring (+) eller budgetutrymme (-), mnkr		9	9	15
Total elevantalsprognos kommunal gymnasieskola, antal	19 207	19 539	19 707	19 646
Lokalkostnad per elev, kronor	25 068	25 812	26 396	27 091
Lokalkostnadens andel av schablonen	20,3%	20,9%	21,4%	21,9%

1. Årshyra exklusive hyreshöjning men inklusive kostnad för tomställda lokaler är lika med den årshyra som redovisas i bilaga 4 Lokalförsörjningsplan.
2. Avtalen med SISAB innebär en årlig uppräknings av befintliga hyror genom indexering, och effekten av det redovisas separat på raden Hyreshöjning, mnkr. Indexeringskostnaden har beräknats med 80 % av KPI enligt SKR:s senaste prognos för egna lokaler, och 100 % av KPI för lokaler med privata hyresvärdar.
3. Från och med 2025 ingår inte kostnaderna för lokaler som inte används i utbildningsverksamheten vid fastställande av grundbeloppet.

4. *Ett flertal poster, främst direktkostnader relaterade till projekt som detaljplaner, utredningar med mera, datakommunikation och kapitalkostnader.*

Förvaltningens lokalkostnader, inklusive hyreshöjningar, beräknas öka med 2 024 kronor per elev mellan 2025 och 2028. Förvaltningen planerar för en kapacitetsökning på 200 platser till 2028. Samtidigt väntas ökningen av antalet elever bli 439. Kostnadsökning per elev beräknas fortsätta fram till 2033, om än i något lägre takt än 2025–2028. För att begränsa kostnadsökningen per elev är det avgörande att elevutvecklingen i gymnasieskolor i egen regi är positiv så att antalet elever ökar lika mycket som kapacitetsökningen. Samtidigt måste lokalkostnaderna hållas nere.

Lokalkostnaderna som andel av schablonen ökar med 1,6 procentenheter under perioden.

Känslighetsanalys

Kalkylerna i planeringsunderlaget bygger på de förutsättningar som gäller i början av 2025, men behöver vid ändrade förutsättningar justeras inför budgetarbetet för 2026. I tabell 17 redovisas hur kostnader och intäkter påverkas då olika faktorer förändras jämfört med nuvarande antaganden.

Tabell 13: Känslighetsanalys

Faktor	Effekt av förändring med en procentenhet eller procent, mnkr
Internränta	70
Inflation	15
Lönenivå	105
Personalomkostnadspålägg (PO)	75
Antal anställda	105
Antal elever, tusental	Grundskola 136 mnkr, gymnasieskola 124 mnkr ¹

1. *För antal elever redovisas intäktseffekt av en förändring med 1 000 elever. Respektive schablon är genomsnitt per elev i grund- och gymnasieskolan och i de anpassade skolformerna.*

4.1.4 Statsbidrag

Förvaltningens intäkter från statsbidrag var 1,1 miljarder kronor under 2024.

Statsbidrag för stärkt kunskapsutveckling

I statens budget för 2025 har bidraget för stärkt kunskapsutveckling utökats från 7,5 miljarder kronor till 8,2 miljarder kronor för år 2025. Bidraget beräknas minska till 7,6 miljarder kronor 2026, och därefter till 6,7 miljarder kronor 2027.

Stockholms stad får 432 miljoner kronor för 2025 till verksamheten i egen regi, vilket är en ökning med 31 miljoner kronor (knappt åtta procent).

4.2 Investeringar

Investeringsmedel används dels till nyetableringsbidrag för nybyggda skolor och befintliga skolor där kapacitetshöjande åtgärder har gjorts, dels till satsningar på digitala verktyg, utbyte av möblemang, köksutrustning, miljö och tillgänglighet.

Utbildningsnämndens investeringsbudget för 2025 är 100 miljoner kronor. Även i KF:s plan för 2026–2028 är ramen 100 miljoner kronor. Bokslutet 2024 visade på ett utfall på 88 miljoner kronor.

Utbildningsnämnden bedömer att investeringsbehovet uppgår till cirka 100 miljoner kronor 2026–2028. Investeringsbehovet är dock i hög utsträckning styrt av när olika lokalutvecklingsprojekt blir färdigställda, vilket gör det svårt att med precision förutse när i tiden en viss investeringsutgift realiserar.

Kapitaltjänstkostnaderna är beräknade på befintliga, inte avskrivna anläggningstillgångar. Den årliga internräntan uppgår till 2,8 procent i denna kalkyl. Kapitaltjänstkostnaderna har beräknats till 100 miljoner kronor årligen 2025–2028, se bilaga 1. Kapitaltjänstkostnaderna finansieras inom den kommunala verksamhetens schablontilldelning.

4.3 Verksamhetsprojekt (Driftsprojekt)

Sedan 2022 pågår förnyelse av flera delsystem inom skolornas IT-stöd. Det handlar om system för hantering av frånvaro och närvaro, schemaläggning, elevdokumentation samt planering och bedömning, som används också av arbetsmarknadsförvaltningen och av stadsdelsförvaltningarna.

Under 2024 har förvaltningen påbörjat förberedelserna för en upphandling av ett nytt barn- och elevregister (BOE) som ska ersätta det nuvarande systemet ”BER” från och med 2029.

4.3.1 Nya digitala stöd

I tabell 18 nedan redovisas budgeterade externa kostnader för upphandlingen, uppdelat på utbildningsförvaltningen och övriga, samt utfall 2023–2024. Upphandlingarna genomfördes 2022 och 2023. Under 2024 och 2025 införs det nya systemstödet i grundskola, gymnasieskola och vuxenutbildning. Införande av systemstöd för förskolan har en förlängd tidplan för att möta verksamhetens behov och ska avslutas under 2026. I samband med detta flyttas en del av förskolans kostnader från 2025 till 2026 för att täcka införandefasen. Det blir dock inga extra kostnader utöver projektets totala budgetram.

Tabell 14: Projektbudget för upphandling och införande, mnkr

Miljoner kronor	2023	2024	2025	2026	2023–2026
Budgeterat UtbF	18,4	36,9	27,4	1,6	84,3
Budgeterat AmF och SdF	2,4	4,9	3,6	-	10,9
Budgeterat totalt	20,8	41,8	31	1,6	95,2
Utfall	9,2	39,9			

4.3.2 Barn och elevregister 2024 - 2028

Nuvarande system ”BER” används idag av 15 förvaltningar med cirka 10 000 användare. Systemet förser stora delar av den pedagogiska verksamhetens digitala stöd med grunduppgifter kring barn, elever, vårdnadshavare, lärare, behörigheter, klasser, ämnen med mera. Ett nytt systemstöd upphandlas då nuvarande avtal inte kan förlängas efter december 2028.

Projektet är indelat i tre etapper. En första etapp hanterar krav- och processinsamling från alla verksamheter och kringliggande system som använder nuvarande system och infrastruktur och pågår under 2024 och 2025. Upphandlingsetappen pågår under 2026, och den sista etappen med införande är planerad för åren 2027 och 2028.

Tidplanen är preliminär, och projektbudgeten för 2026–2028 är ännu inte fastställd. Nedan redovisade kostnader är preliminära uppskattningar.

Tabell 15: Beräknade kostnader, barn- och elevregister, mnkr

	2024	2025	2026	2027	2028
Etapp 1: Krav och Process	3,6	10,3	0	-	
Etapp 2: Upphandling	-	3,3	14	-	-
Etapp 3: Införande	-	-	3,3	44	44
TOTALT	3,6	13,6	17,4	44	44
Varav extern kostnad	1,5	6	6	3,4	3,4

5 Lokalförsörjningsplan

Lokalförsörjningsplanen presenteras i bilaga 4.

6 Övriga redovisningar

6.1 Elevinflytande

Förvaltningen ska förbättra systematiken i att göra grundskoleelever delaktiga i att utvärdera sitt eget lärande. Elevernas utvärderingar ska användas som ett analysunderlag för att utveckla

undervisningen.

Genom bland annat skolval och öppna informationsmöten medverkar förvaltningen till ökad demokrati och delaktighet i lokalsamhället.

Fram till 2028 pågår ett utvecklingsarbete kring att skapa en systematik i barns inflytande i ärenden med påverkan på skolans organisation eller fysiska miljö. Arbetet fokuserar på att pröva dialogmetoder med elever, utveckla processer och rutiner samt genomföra implementering i form av utbildningsinsatser och inrätta stödjande forum. Prioriterat är ärenden som har störst påverkan på barn så som avveckling av skolor eller stora om- eller nybyggnationer.

Underskriftens äkthet valideras här: <https://underskriftpas.stockholm.se/validera>